

gives tilladelse til drift af en biograf – dog med den også nu eksisterende mulighed for dispensation fra kulturministerens side.

Med hensyn til kapitalanbringelse i biografer, står tilhængerne af en form for friere biografnæring fast på den nuværende lov om, at personer med tilknytning til udlejning eller produktion af film ikke må investere i eksisterende biografer, mens fortalere for en bevarelse af bevillingssystemet til gengæld ønsker denne indskrænkning sløjft.

Ved eventuel overgang til friere biografdrift skal der tages hensyn til nuværende bevillingshavere. Bortfald af bevillinger vil formentlig betyde, at mange ejere af biograflokaler selv ønsker at udnytte disse, siger udvalget, hvorfor der foreslås, at nuværende bevillingshavere i en vis årrække, 10 år, kan hindre at de pågældende lokaler udnyttes til biografdrift af andre. Dog ikke, hvis bevillingshaveren forinden opgiver driften eller hans lejemål bringes til ophør på grund af misligholdelse.

Med hensyn til sikring af enker efter bevillingshavere, er begge grupper enige om, at en vis sikring bør finde sted.

I forslaget til bortfald af bevillingssystemet bortfalder som noget selvfølgeligt bevillingsafgiften, mens tilhængere af bevillingssystemet anstændigvis ikke har kunnet få sig til at foreslå, at monopolretten skulle være gratis. I stedet foreslås det, at bevillingsafgiften ved en revision af bevillingsloven kun skal beregnes af biografens overskud på billetsalg samt indtjening ved forevisning af reklamefilm, mens andre indtægter (fra chokoladekiosker, tobakskiosker etc.) bør holdes udenfor, når bevillingsafgiften beregnes.

Efter hvert af de to forslag er der kommentarer og mindretalsudtalelser.

Dejligt som vore dejlige biografdirektører overholder vore dejlige love

Af Bjørn Rasmussen,
amanuensis og filmhistoriker

I »Lov om film og biografer«, vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 21. maj 1964, står der i kapitel 1 om Biografbevillinger i § 7 følgende:

»Det påhviler bevillingshaveren (lederen) ved valg af film at drage omsorg for, at kulturelt og kunstnerisk værdifulde film forevises. Han må ikke ved nogen aftale være forhindret i frit og uafhængigt at bestemme over biografens repertoire og øvrige ledelse.«

I en tid, hvor der så ofte klages over misligholdelser af lovenes skikkelige ord, er det velgørende at se, hvor redeligt denne paragraf efterleves af de danske biografledere. Hvor ville det ikke være nemt for dem at skyde kritik over repertoiret fra sig med ordene »Jamen, publikum kommer ikke til de gode film, de vil kun se det, vi spiller, og ingen vil vel forlange, at vi skulle gå fallit for at glæde nogle få kunstglade«. De behøver slet ikke at imødegå nogen kritik, for de samler sig jo alle som én om de film, loven gerne vil have, at de viser. Både i København og i provinsen. Ingen kvalitetsfilm nægtes nogen sinde en chance på de danske biografer, og skulle der fra tid til anden smutte en underlødige ting frem på lærrederne, er ingen mere kede af det end biograflederne.

Når derfor unge hedsporer alligevel vover at kritisere licensindehavernes repertoirevalg, taler disse langhårskæggede mod bedre vidende.

Leve kunsttemplerne og deres frygtløse kamp mod det vulgære, billige og flade! Hurra, fordi de uden tanke om egen vinding til punkt og prikke efterlever lovens bogstav og lovens ånd, netop fordi de er sig deres ansvar bevidst!

Produktionsbevillingerne

Af Claus Ib Olsen

Det fremgår af filmloven, at produktionsselskaber eller enkeltpersoner, som driver biograf kan fritages for at svare bevillingsafgift. Det fremgår tillige af loven at denne lempelse kan bortfalde, hvis betingelserne om en kunstnerisk produktion ikke overholdes (§ 24, stk. 6). Der er i dag tildelt følgende produktionsbevillinger: Henning Carlsen (Dagmar), Nordisk (Palads), ASA (Kinopalæet), Saga (Saga) samt Palladium (Palladium).

Det vil sige at disse producenter hvert år slipper for at betale et relativt stort beløb, som andre bevillingshavere må erlægge.

Lovens bemærkning om at en sådan fritagelse kan finde sted, er administreret på en sådan måde, at det i virkeligheden finder fritagelse sted i alle de nævnte tilfælde. Da denne notits ikke skal være insinuant skal blot fremlægges et par eksempler på, hvorledes denne ordning i praksis fungerer. Lad os se på de to sidstnævnte selskaber: Saga og Palladium. Efter aftale med kulturministeriet er disse fritaget for afgiften mod hvert år at indspille 2 eller 3 kunstnerisk værdifulde film. Ved årets slutning skal kulturministeriet have besked om de producerede film og på baggrund af denne indberetning, afgøre om der blandt de indspillede film er de 2 eller 3, der kan berettigede til den nævnte fritagelse.

Hadde man i 1968 været i kulturministerens sko, havde man modtaget følgende rapport: Saga: Produceret 2 spillefilm, »Jeg elsker Blåt« og »Min søsters Børn vælter Byen«. Palladium: »Stormvarsel« samt »Uden en Trævl«. Hvis man stadig forestiller sig i kulturministerens sko, havde man derefter erklæret, at man for begge producenters vedkommende havde anset de omtalte film for værende af en sådan kunstnerisk og kulturel værdi, at de berettigede til fritagelse for bevillingsafgiften.

Kulturministeren havde derefter tilgodeset de to producenter med et beløb, der må anslås til et sted mellem to og tre hundrede tusinde kroner. (Kulturministeren ville samtidig have kendt det eksakte beløb, det gør vi desværre ikke, da disse tal af ministeriets embedsmænd tilbageholdes som interne.)

Ikke mindst biografdirektørerne har skylden for at bevillingssystemet må ophæves

Af Philip Lauritzen

Bevillingssystem eller ikke – betænkningen byder ikke på mange overraskende argumenter i denne problemstilling. Det 19 mands store udvalg har delt sig helt konsekvent i én lejr med alle biograffolkene og én med bl. a. alle embedsmændene (se side 34) og med en biografinspektør som tungen på vægtskålen. Det endelige resultat af den kamp, der uden tvivl har været om hans stemme, blev, at han bøjede sig for sine arbejdsgivere, biografdirektørerne, og dermed satte solidariteten med sine medfunktionærer over styr. 10